
Jaarverslag 2016

Jaarverslag 2016 van de Rekenkamer Maastricht

Met plezier bied ik u hierbij het jaarverslag aan van de Rekenkamer Maastricht over het jaar 2016. Dit verslagjaar heeft de rekenkamer vooral gewerkt aan twee onderzoeken naar het sportaccommodatie- en sporttarievenbeleid en het winkelleegstandsbeleid van de gemeente. Daarnaast heeft de rekenkamer het onderzoek naar toegankelijkheid van beleidsdocumenten afgerond met een rekenkamerbrief en is zij buiten de gebaande paden getreden door mee te werken aan een landelijke 'Spotdag' van de Algemene Rekenkamer en 14 lokale rekenkamers, een nieuwe vorm van onderzoek onder inwoners.

Klaartje Peters
Voorzitter

1 Samenstelling

In het verslagjaar zijn er geen wijzigingen geweest in de samenstelling van de rekenkamer. De rekenkamer bestaat momenteel uit mevrouw Klaartje Peters, voorzitter, de heren Jan-Willem van Giessen, Ton Dreuw, Karel van der Esch en Paul Janssen. Mevrouw Marjolein Heesbeen vervult de functie van secretaris.

2 Activiteiten

2.1 Onderzoek

De belangrijkste doelstelling van de rekenkamer is de controlerende functie van de gemeenteraad te versterken en tegelijkertijd voor de inwoners van Maastricht zichtbaar te maken wat er is terechtgekomen van de beleidsvoornemens van de gemeente Maastricht. Die doelstelling wordt eerst en vooral nagestreefd door het uitvoeren van onderzoek. De plannen van aanpak en eindrapporten van de onderzoeken zijn te downloaden van de website van de rekenkamer.

Op 30 maart 2016 heeft de rekenkamer een rekenkamerbrief getiteld '**Zoektocht naar gemeentelijke beleidsinformatie**' gezonden aan de gemeenteraad. In haar brief constateert de rekenkamer dat het slecht is gesteld met de vindbaarheid van gemeentelijke beleidsnota's en andere (financiële) beleidsstukken op de gemeentelijke website. De rekenkamer wijst op de noodzaak om burgers, bedrijven en maatschappelijke partijen in staat te stellen zich te informeren over het beleid van hun overheid. Dat betekent dat de gemeente de vindbaarheid van beleidsinformatie moet verbeteren. De rekenkamer zal in de eerste helft van 2017 de effecten daarvan onderzoeken.

Een tweede onderzoek dat in 2016 is afgerond betreft het sportaccommodatie- en sporttarievenbeleid. Op 13 december 2016 is het rapport '**Het sportaccommodatiebeleid van de gemeente Maastricht. De plannen en de resultaten**' aangeboden aan burgemeester en gemeenteraad.

In dit rapport concludeert de rekenkamer dat er weliswaar enkele aansprekende resultaten zijn geboekt, zoals de sportparken Geusselt en West en de oprichting van de uitvoeringsorganisatie Maastricht Sport in

2011, maar dat het gemeentebestuur in het sportaccommodatiedossier niet voortvarend heeft geopereerd. Het beleid is hierdoor op belangrijke onderdelen gestagneerd. In het onderzoek is ook gekeken naar het tarievenbeleid. In de Sportnota uit 2013 wordt een eerlijker en eenvoudiger tariefstructuur aangekondigd. De rekenkamer stelt vast dat, ondanks herhaalde aankondigingen en beloftes, in december 2016 nog geen tarievennota is verschenen.

De rekenkamer concludeert dat toen de uitvoeringsplanning niet werd gehaald, het college het beleid uit 2008 niet heeft bijgesteld met nieuwe (financiële) kaders, en de raad daarover ook niet duidelijk heeft geïnformeerd. De lange doorlooptijd en onduidelijkheden zijn ten koste gegaan van het draagvlak bij verenigingen, maar ook ten koste van de realisatie van de financiële doelstellingen. De gemeenteraad heeft onvoldoende actie ondernomen om de voortgang van het beleid te controleren, en heeft vooral op ad-hoc basis, en vaak als resultaat van geluiden uit het veld, aandacht gehad voor het sportaccommodatiebeleid.

De rekenkamer beveelt de raad aan om het college van B en W te vragen om het sportaccommodatiebeleid te actualiseren en duidelijk aan te geven wat er tot nu toe wel en niet is gedaan, en vooral wat er voor de komende jaren op de agenda staat. Daarbij hoort ook duidelijkheid over de voorwaarden die nodig zijn om deze doelstellingen te realiseren, de financiële kaders en vooral een strakke planning.

Presentatie en behandeling van het rapport in de gemeenteraad zullen plaatsvinden op 31 januari en 14 februari 2017.

In het verslagjaar 2016 is daarnaast gewerkt aan drie onderzoeken, die in 2017 zullen worden opgeleverd.

Het betreft allereerst een onderzoek naar het winkelleegstandsbeleid: **Aandacht voor leegstand. Het Maastrichtse winkelleegstandsbeleid in een veranderende retailmarkt.** De rekenkamer heeft de vraag beantwoord of de gemeente Maastricht voldoende gebruik maakt van het beschikbare instrumentarium doet om het landelijke probleem van winkelleegstand te voorkomen en te bestrijden. In december 2016 heeft de rekenkamer haar bevindingen voor ambtelijke verificatie aan de gemeente voorgelegd. Direct na ontvangst van de bestuurlijke reactie in februari 2017 zal het rapport aan de raad worden aangeboden.

Eind 2016 is de rekenkamer een onderzoek gestart naar de aansturing van de **Culturele instellingen in Maastricht**, dat wil zeggen Centre Céramique, Kumulus, het Natuurhistorisch Museum en het Theater aan het Vrijthof, alle vier onderdeel van de gemeentelijke organisatie. De Rekenkamer Maastricht stelt vast dat de culturele instellingen voor grote uitdagingen staan, en wil graag weten of de gemeente op de goede weg is om te komen tot een toekomstbestendige culturele infrastructuur in de stad, in het bijzonder betreffende de vier grote gemeentelijke culturele instellingen.

Ten slotte heeft de Rekenkamer Maastricht in 2016 deelgenomen aan een door de Algemene Rekenkamer en enkele andere gemeentelijke rekenkamers georganiseerd onderzoek naar **digitale dienstverlening**. Dit onderzoek werd uitgevoerd met 14 andere gemeentelijke rekenkamers in de vorm van een landelijke 'Spotdag', een experiment voor alle betrokken rekenkamers. Het initiatief heeft ertoe geleid dat op maandag 10 oktober 2016 leden en medewerkers van verschillende rekenkamers op 15 plaatsen door heel Nederland, en dus ook in Maastricht, de straat op zijn gegaan om inwoners te bevragen over de kwaliteit en de gebruiksvriendelijkheid van de digitale dienstverlening van de gemeente. Het onderzoek is vooral relevant geweest vanwege de lessen die de rekenkamer eruit trekt voor toekomstig onderzoek onder inwoners, en vanwege de opgebouwde contacten met de Algemene Rekenkamer en de andere gemeentelijke rekenkamers.

Tot slot heeft de rekenkamer Maastricht in het verslagjaar een beperkt opvolgonderzoek gedaan naar de aanbevelingen uit het rapport **Reserves, voorzieningen en weerstandsvermogen** uit 2015. De raad, in het bijzonder de Commissie Begroting en verantwoording, had de rekenkamer gevraagd om kort na te gaan of de aanbevelingen uit het rapport door het college waren uitgevoerd. Hierover is door de rekenkamer gerapporteerd met een presentatie in de vergadering van de Commissie Begroting en verantwoording in november 2016.

2.2 Vergaderingen Rekenkamer Maastricht

In 2016 hield de rekenkamer veertien plenaire vergaderingen. Hoofdpunten van bespreking waren de inhoud, bevindingen en voortgang van lopende onderzoeken. Daarnaast waren ook de interne en externe contacten van de rekenkamer regelmatig onderwerp van bespreking. Naast deze plenaire vergaderingen vonden er bijeenkomsten van de verschillende onderzoeksteams plaats.

In februari heeft de rekenkamer een vergadering gewijd aan overleg met de heer P. de Kroon, voormalig voorzitter van de Zuidelijke Rekenkamer. Hij gaf op verzoek een kritische beschouwing van werkwijze en functioneren van de rekenkamer, met als doel om waar nodig en mogelijk verbeteringen door te voeren. De rekenkamer heeft sinds de instelling in 2003 met enige regelmaat het eigen functioneren kritisch onder de loep genomen en vond het nuttig daar deze keer een buitenstaander bij te betrekken. In de maand maart hebben leden en secretaris een tweede vergadering gewijd aan het bespreken van de aanbevelingen en zijn waar nodig concrete afspraken gemaakt.

Behalve interne besprekingen is er in het verslagjaar contact geweest met de gemeentesecretaris, de gemeentelijke contactpersoon van de rekenkamer, de raadsgriffie en vakambtenaren over plannen van aanpak en lopend onderzoek. Met de gemeentesecretaris sprak de rekenkamer over de plannen van aanpak voor voorgenomen onderzoek, lopend onderzoek en over de onderzoeksagenda. Daarnaast is er overleg geweest met de Commissie Begroting en verantwoording. Dat contact is voor de rekenkamer van belang om de raad te informeren over lopend onderzoek, en om te horen hoe afgeronde onderzoeken zijn ontvangen en welke potentiële nieuwe onderzoeksonderwerpen leven in de raad. Ook waren de leden van de rekenkamer regelmatig aanwezig bij de vergaderingen van de gemeenteraad.

2.3 Overige activiteiten

Aan de verdere ontwikkeling en professionalisering van de rekenkamer werd vorm gegeven door het bijwonen van landelijke vergaderingen met vertegenwoordigers van andere rekenkamer(commissie)s, georganiseerd door de NVRN.¹ De secretaris bezocht in maart een bijeenkomst van de Kring Secretarissen van rekenkamer(commissie)s in Limburg in Echt-Susteren. Rekenkamerlid Karel van der Esch en de secretaris bezochten een zogeheten inspiratiebijeenkomst van de dezelfde kring in september in Reuver. Tijdens deze bijeenkomst werd met Limburgse en Brabantse rekenkamer(commissie)s van gedachten gewisseld over doorwerking van rekenkamerrapporten. Daarnaast heeft de voorzitter in 2016 met enige regelmaat informeel overleg gevoerd met de voorzitters van de rekenkamers van de Tripoolgemeenten.

2.4 Communicatie

---

¹ NVRN: Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers & Rekenkamercommissies

Alle door de rekenkamer gepubliceerde documenten, onderzoeken, plannen van aanpak, persberichten e.d. zijn terug te vinden op haar website.

3 Besluitvorming en acties naar aanleiding van rekenkamerrapporten

De rekenkamerbrief '**Zoektocht naar gemeentelijke beleidsinformatie**' van maart 2016 heeft de nodige aandacht van de pers gekregen, mede omdat er in april Kamervragen over zijn gesteld aan de minister van BZK.

In de bestuurlijke reactie op het onderzoek kondigde het college de instelling van een werkgroep aan bestaande uit mensen vanuit de griffie en vanuit de ambtelijke organisatie, met als opdracht om een set maatregelen te implementeren om de online vindbaarheid van beleidsinformatie in 2016 sterk te verbeteren. De werkgroep is ingesteld, en in een Raadsinformatiebrief van 21 december 2016 doet de portefeuillehouder verslag van de werkzaamheden en resultaten van de werkgroep. De brief meldt dat in januari 2017 een aantal maatregelen zal worden doorgevoerd, en dat in februari en maart 2017 nog aanvullende werkzaamheden zullen plaatsvinden.

In 2016 is de gemeente actief bezig geweest met de aanbevelingen die uit het rekenkameronderzoek '**Bestuurlijke samenwerking**' (2015) voortkwamen. In maart 2016, tijdens de stadsronde waarin de rekenkamer de onderzoeksresultaten heeft gepresenteerd, is een raads werkgroep ingesteld die met de thematiek en de aanbevelingen aan de slag is gegaan. De werkzaamheden van de raads werkgroep zijn op 24 januari 2017 afgerond met een slotbijeenkomst. Het voorstel van deze raads werkgroep zal in samenhang met het rapport van de rekenkamer tot een raadsvoorstel aan de voltallige raad leiden, dat in maart 2017 moet worden vastgesteld.

In het najaar heeft de rekenkamer (zoals al gemeld in de paragraaf 'Onderzoek') een beperkt opvolgonderzoek gedaan naar de aanbevelingen uit het rapport **Reserves, voorzieningen en weerstandsvermogen** uit 2015. De raad, in het bijzonder de Commissie Begroting en Verantwoording, had de rekenkamer gevraagd om kort na te gaan of de aanbevelingen uit het rapport door het college waren uitgevoerd. Hierover is door de rekenkamer gerapporteerd met een presentatie in de vergadering van de Commissie Begroting en verantwoording in november 2016. De commissie zal hierover nog met de raad *communiceren*.

Nadat het rekenkameronderzoek '**Handhavingsbeleid openbare ruimte gemeente Maastricht**' in 2015 al had geleid tot vaststelling van een meerjarenplan 2015-2019 (dat in 2019 zal worden geëvalueerd en geactualiseerd), heeft het college, overeenkomstig de aanbeveling van de rekenkamer, in januari 2016 in een Raadsinformatiebrief de raad geïnformeerd over de prioriteiten en capaciteitsverdeling van handhaving voor 2016.

4 Middelen

Financieel overzicht 2016

In 2016 heeft de rekenkamer € 113.544,--. In onderstaand overzicht zijn de kosten gespecificeerd en afgezet tegen die van het voorgaande jaar:

		2016	2015
Onderzoekskosten	Zicht op samenwerking	€ 1.237	€ 21.297
	Culturele instellingen	€ 558	€ -
	Spotdag digitale dienstverlening	€ 1.695	€ -
	Zoektocht naar gemeentelijke beleidsinformatie	€ 1.169	€ 10.025
	Sporttarieven- en sportaccommodatiebeleid	€ 25.857	€ 4.870
	Winkelleegstandsbeleid (vh. Economisch beleid)	€ 22.121	€ 693
	Diverse onderzoekskosten	€ 8.640	€ 2.656
	Totaal onderzoekskosten	€ 61.276	€ 39.541
Algemene kosten	Vergaderkosten	€ 21.838	€ 25.000
	Voorzitterskosten	€ 5.875	€ 6.188
	Algemene secretariaatskosten	€ 13.253	€ 13.937
	Totaal algemene kosten	€ 40.966	€ 45.125
Overheadkosten	Inhuur derden	€ 6.267	€ 4.344
	Lidmaatschap NVRR	€ 1.022	€ 998
	Abonnementskosten incl. websitehosting	€ 450	€ 407
	Ontwikkeling nieuwe website, websitebeheer	€ 1.962	€ 363
	Opleidingskosten	€ 747	€ 343
	Kantoorkosten	€ 855	€ 472
	Overige	€ -	€ 110
Totaal	Totaal overheadkosten	€ 11.303	€ 7.037
		€ 113.544	€ 91.703

De kosten van de rekenkamer vallen in drie hoofdtypen uiteen: onderzoekskosten, algemene kosten en overhead. We lichten deze hieronder kort toe.

De grootste kostenpost betreft de uitgaven voor de diverse door de rekenkamer uitgevoerde onderzoeken. In het overzicht zijn deze uitgesplitst voor de diverse onderzoeken, en is ook te zien wat de onderzoeken die in 2015 waren gestart in dat jaar hebben gekost. De uitgaven betreffen de uren die de onderzoekers en de secretaris van de rekenkamer hebben besteed aan onderzoekswerkzaamheden, zoals documentenanalyse, interviews, teamoverleg en het schrijven van rapporten en de toelichting in de raad. Onder de post 'diverse onderzoekskosten' vallen met name de voorbereiding van nieuw onderzoek en opvolgingsacties betreffende eerder uitgevoerd onderzoek, zoals de in dit jaarverslag beschreven werkzaamheden voor het onderzoek Reserves, voorzieningen en weerstandsvermogen.

Onder de algemene kosten vallen drie soorten kosten: vergaderkosten, secretariaatswerkzaamheden en voorzitterswerkzaamheden. De vergaderkosten betreffen vooral het plenair overleg binnen de rekenkamer. Deze maandelijkse vergaderingen worden met name gebruikt om aanpak, bevindingen en conclusies van lopende onderzoeken te bespreken. Daarnaast vallen onder vergaderkosten het overleg binnen de gemeente (met raad, griffie, gemeentesecretaris, etc.) en het overleg met externen zoals andere rekenkamers. De werkzaamheden van de voorzitter en van de secretaris, voor zover niet toe te rekenen aan vergaderingen en onderzoeken, vallen ook onder de algemene kosten.

De derde kostenpost is de overhead van de rekenkamer. Het gaat om een aantal kleinere posten voor de jaarlijkse contributie van de NVRR (de koepelvereniging van rekenkamers), de uitgaven voor de hosting van website en intranet, de deelname aan congressen en workshops, de incidentele huur van externe vergaderlocaties, representatiekosten, reiskosten en kantoorkosten secretariaat. De post 'Inhuur derden' is in 2016 hoger dan gebruikelijk vanwege de in paragraaf 2.2 beschreven inhuur van P. de Kroon. De post 'Ontwikkeling nieuwe website, websitebeheer' is in 2016 hoger dan gebruikelijk vanwege de investering in een nieuwe website van de Rekenkamer Maastricht.

5 Vooruitblik: onderzoeksagenda 2016-2017 e.v.

Bij het afsluiten van 2016 had de rekenkamer nog twee onderzoeken onder handen, te weten het onderzoek naar het winkelleegstandbeleid (in feite afgerond; het wachten is nog op de bestuurlijke reactie) en het onderzoek naar de culturele instellingen, dat net is opgestart. Begin 2017 zullen daarom met één of twee nieuwe onderzoeken kunnen worden begonnen. Daarvoor wordt geput uit de Onderzoeksagenda die voor 2016 en 2017 is opgesteld (en die op de website kan worden gevonden).

De rekenkamer zal in 2017 in elk geval een kort opvolgonderzoek doen naar de opbrengsten van het verbetertraject als gevolg van de rekenkamerbrief '**Zoektocht naar gemeentelijke beleidsinformatie**'.

Daarnaast staat de rekenkamer altijd open voor suggesties voor onderzoek vanuit de gemeenteraad of de Maastrichtse bevolking.

Maastricht, maart 2017

Prof. dr. Klaartje Peters (voorzitter)